

HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

Kontrollens vara eller inte vara?

En jakt på det levande

Hanna Göland

Självständigt arbete (examensarbete) inom Konstnärligt kandidatprogram i teater, inriktning skådespeleri

VT 2023

Självständigt arbete (examensarbete), 15 högskolepoäng
Konstnärligt kandidatprogram i teater, inriktning skådespeleri
Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet
VT 2023

Författare: Hanna Göland

Arbetets rubrik: Kontrollens vara eller inte vara? En jakt på det levande.

Arbetets titel på engelska: The dilemma of control. In search of the living.

Handledare: Mia Höglund Melin

Examinator: Michael Norlind

SAMMANFATTNING

På vilket sätt bör skådespelaren arbeta för att leverera en föreställning kväll efter kväll? Hur kan jag och ensemblen tillsammans förhålla oss till det överenskomna, men samtidigt vara närvarande i vad som händer i stunden, och hålla föreställningen levande?

Arbetet utgår bland annat från praktiska undersökningar under min praktikperiod på Östgötateatern och samtal med skådespelarna Jesper Barkselius och Lisa Lindgren. Jag har även inspirerats av texter ur böcker som bland annat *Skådespelarens musikalitet* av Sven Bjerstedt där han intervjuat skådespelare om skådespeleri i relation till *det levande* och vad det är att spela en föreställning.

I mitt undersökande blev det tydligt att kontroll spelar en stor roll i arbetet med det levande på scenen. Kontroll som är där av godo, som hjälper till att skapa en ram för föreställningen vilken ensemblen gemensamt har att förhålla sig till. Kontroll som är av ondo, som kan få skådespelaren att bli ängslig, statisk och göra att hen fokuserar mer på sin egen prestation än på att lyfta blicken ut i rummet och bli närvarande i vad som sker just där och då.

Jag sökte strategier för det levande, men det jag funnit är strategier för att använda mig av rätt sorts kontroll, och veta när jag som skådespelare bör släppa kontrollen helt och istället välja acceptans. Det levande är beroende av ett visst mått av kontroll, men det går inte att kontrollera det levande.

Nyckelord:

skådespeleri, skådespelare, föreställningsperiod, spelperiod, återskapa, upprepa, kontroll, avspänning, preparation, förberedelse, acceptans

REFERENSLISTA

Bjerstedt, Sven (2017) *Skådespelarens musikalitet*. s. 72-74. Möklinta: Gidlunds förlag

Donellan, Declan (2018) (Nyutgåva) *The Actor and The Target*. s.152 New York: Theatre communications group

Waltz, Christoph (2015, 28, 15). *Christoph Waltz Discusses Acting* [Videofil]. Hämtad från <https://www.youtube.com/watch?v=jLvrJI7kdoI>

Muntliga källor:

Intervju med skådespelaren Jesper Barkselius, 5 december 2022

Telefonintervju med skådespelaren Lisa Lindgren, 8 april 2023

Dessutom ingår:

Egna ljudupptagningar från bakom scenen under min praktikperiod på Östgötateatern hösten 2022

Musik i den ordning den spelas

Kent - *Egoist* (2016)

Matrix Futurebound, Max Marshall - *Control* (2019)